

Pripomienky Komisie k žiadosti Európskeho ombudsmana o doplňujúce informácie - Vyšetrovanie z vlastného podnetu, referenčné číslo OI/3/2003/JMA

Korešpondencia - 13/07/2009

Prípadoi OI/3/2003/JMA - **Otvorené dňa** 19/11/2003 - **Rozhodnutie z dňa** 04/07/2007

06-03-2006

I. Súvislosti

Európsky ombudsman rozhodol 19. novembra 2003 o začatí vyšetrovania z vlastnej iniciatívy týkajúceho sa opatrení prijatých Európskou komisiou s cieľom zabezpečiť, aby ľudia s postihnutím neboli diskriminovaní pokiaľ ide o ich vzťahy s inštitúciou.

Ombudsman požiadal Komisiu, aby ho informovala najmä o (a) opatreniach, ktoré prijala alebo mieni prijať na zabezpečenie toho, aby osoby s postihnutím neboli diskriminované pokiaľ ide o ich vzťahy s inštitúciou, ako aj (b) harmonograme ich prijatia.

Ako súčasť politiky ombudsmana zameranej na širšiu konzultáciu o tejto téme boli všetky príslušné dokumenty týkajúce sa vyšetrovania uverejnené na internetovej stránke ombudsmana. O tomto podnete boli informovaní aj národní ombudsmeni, s ktorými sa tento podnet konzultoval.

Komisia zaslala svoje stanovisko ombudsmanovi 3. marca 2004. Toto stanovisko bolo uverejnené aj na internetovej stránke ombudsmana.

II. Žiadosť o ďalšie informácie

Táto žiadosť o ďalšie informácie je doplňujúcim šetrením ombudsmana týkajúcim sa uvedeného vyšetrovania z vlastnej iniciatívy. Zohľadňuje obavy národných ombudsmanov v členských štátoch, obavy verejnosti a mimovládnych organizácií, ktoré odpovedali na konzultáciu a/alebo reagovali na odpoveď Komisie.

Na základe ich odpovedí teraz ombudsman žiada Komisiu o ďalšie informácie o určitých

aspektoch vzťahov medzi ľuďmi s postihnutím a inštitúciou, ktorí vystupujú ako kandidáti výberových konaní, zamestnanci, závislé osoby zamestnancov alebo zástupcovia verejnosti, ktorí využívajú informácie. Ďalšie žiadosti o informácie sa týkajú týchto oblastí (čísla uvedené v zátvorkách sa týkajú čísiel odseku v liste ombudsmana, v ktorých sa hľadali ďalšie informácie):

- zamestnanosť a neprimerané zaťaženie (1.2);
- finančná podpora úradníkom a rodinným príslušníkom s postihnutím (1.3);
- dostupnosť postupov prijímania pracovníkov do zamestnania (1.4);
- možnosť pravidelných správ o politike prijímania pracovníkov do zamestnania (1.5);
- pozitívne opatrenia na podporu prijímania ľudí s postihnutím do zamestnania (1.6);
- stavebné normy týkajúce sa prístupnosti (2.2);
- parkovacie priestory (2.3);
- dostupnosť informácií šírených pre ľudí s postihnutím (3.3);
- prístupnosť verejnosti k internetovým stránkam (3.4);
- prístupné alternatívne formáty pre všetky dokumenty EÚ určené pre verejnosť (3.5);
- integrácia detí s osobitnými vzdelávacími potrebami (OVP) (4.2);
- analýza prieskumu zameraného na problematiku postihnutí (5.3);
- zvyšovanie informovanosti o problematike postihnutia (5.4).

III. Pripomienky Komisie k žiadosti ombudsmana o ďalšie informácie

- Zamestnanosť a neprimerané zaťaženie (1.2)

Komisia zabezpečila usmernenie, ktoré pomáha jej útvaram pri rozhodovaní, okrem iného, o tom, či sa opatrenie na podporu integrácie ľudí s postihnutím považuje alebo nepovažuje za neprimeranú záťaž. Vykonávacie predpisy článku 1d ods. 4 Služobného poriadku boli prijaté Komisiou a uverejnené 20. júna 2004 prostredníctvom Administratívnych informácií č. 69-2004 (pozri prílohu I). Vykonávacie predpisy sa okrem iného zaoberajú problematikou prijímania osôb s postihnutím do zamestnania, postihnutia v priebehu kariéry úradníka, primeranými úpravami a neprimeranou záťažou.

V bode 3 Kódexu osvedčených postupov zamestnávania ľudí s postihnutím - Úpravy súvisiace s prácou - sa uvádza, že „*Pri posudzovaní toho, čo je pre európske inštitúcie neprimeranou záťažou, sa majú uplatňovať prísne normy ...*“ (pozri prílohu II). V súlade s touto zásadou článok 12 vykonávacích predpisov stanovuje:

„Primerané úpravy predstavujú pre inštitúciu neprimeranú záťaž vtedy, ak náklady na ich zabezpečenie sú vyššie ako by inštitúcia mohla reálne zniesť.“

Príklady primeraných úprav sú uvedené v článku 8 vykonávacích predpisov takto:

- sprístupnenie existujúcich zariadení, ktoré už používajú zamestnanci, ľuďom s postihnutím a zabezpečenie, aby ľudia s postihnutím mohli tieto zariadenia používať;
- reštrukturalizácia práce;
- poskytovanie pomoci;
- čiastočný pracovný úväzok alebo programy upravenej práce;

- získanie alebo úprava zariadení;
- prispôsobenie materiálov odbornej prípravy;
- úprava politík alebo postupov.

Na účely hodnotenia, či zabezpečenie primeraných úprav predstavuje neprimeranú záťaž, článok 13 vykonávacích predpisov stanovuje, že by sa mali, okrem iného, zohľadniť tieto činitele:

- druh a cena úpravy;
- cena vykonania úpravy vo vzťahu k priemerným prevádzkovým nákladom na každého zamestnanca;
- cena vykonania úpravy vo vzťahu k platnému rozpočtu;
- počet ľudí v konkrétnej oblasti, ktorí si vyžadujú úpravu;
- zdravotné a bezpečnostné potreby všetkých zamestnancov.

Úplný text Administratívnych informácií č. 69-2004 je k dispozícii na internetovej stránke: http://www.cc.cec/guide/publications/infoadm/2004/ia04069_en.html [Prepojenie].

Tieto vykonávacie predpisy prijaté v súvislosti so Služobným poriadkom poskytujú útvarom jasné usmernenia pri zabezpečovaní primeraných úprav pre ľudí s postihnutím.

- Finančná podpora úradníkom a rodinným príslušníkom s postihnutím (1.3)

- Komisia vo svojej odpovedi na sťažnosť 1391/2002 zdôraznila, že sa nedomnieva, že sa správa diskriminačne pokiaľ ide o podporu, ktorú poskytuje úradníkom a rodinným príslušníkom s postihnutím. Celé spektrum finančnej podpory poskytovanej vo forme nemocenského poistenia liečebných nákladov, zákonných príspevkov a doplnkovej pomoci osobám s postihnutím na náklady neliečebného charakteru sa považuje za primerané na kompenzáciu doplnkových nákladov spojených s postihnutím. Usmernenia k implementácii rozpočtu - s názvom „doplnková pomoc pre osoby s postihnutím“ týkajúca sa finančných prostriedkov vyhradených pre starostlivosť o osoby s postihnutím - ktoré nadobudli účinnosť 1. mája 2004 (pozri prílohu III) stanovujú, že osobný príspevok príjemcu pomoci sa môže pohybovať od 5 % do 35%, ktorý sa vypočítava na základe zdaniteľného príjmu jeho rodiny (pozri prílohu IV). Usmernenia sú medziinštitucionálne a každá inštitúcia má svoj vlastný rozpočet.

Rozpočtová situácia : V roku 2005 boli všetky dostupné finančné prostriedky vo výške 1 350 000 eur pod rozpočtovou kapitolou „*doplnková pomoc pre osoby s postihnutím*“ úplne použité na úhradu nákladov 85 existujúcich prípadov. Asi polovica prípadov sa týkala nákladov spojených s ťažkým postihnutím, ostatné sa týkali úhrady nákladov na vzdelávanie alebo špeciálnu odbornú prípravu, ktoré sú potrebné na kompenzovanie účinkov postihnutia. Pokiaľ ide o rozpočet na rok 2006, rozpočtový orgán poskytol sumu 1 770 000 eur (30 % nárast v porovnaní s rokom 2005). Táto suma bude dostatočná na pokrytie súčasných prípadov, na bežné zvýšenie nákladov týchto uvedených prípadov, ako aj na odhadovaných asi 15 nových prípadov. Tento odhad je založený na reakcii na informačnú kampaň medzi úradníkmi Komisie, ktorá sa začala v roku 2005. Rozpočet teda pokryje úhradu súčasných prípadov založených na súčasnej právnej úprave. Nebudú však, bohužiaľ, k dispozícii dostatočné finančné prostriedky na úhradu 100 % všetkých prípadov, ktoré by si podľa odhadov Komisie vyžiadali ďalšie finančné prostriedky vo výške aspoň 300 000 eur. Osobné príspevky príjemcov finančnej

pomoci teda vzhľadom na rozpočtové obmedzenia predstavujú spravodlivejšie riešenie a úhradu všetkých oprávnených požiadaviek.

Rozpočtová záruka : Hoci Komisia nemá zákonnú povinnosť uhrádzať 100 % nákladov, ktoré vyplývajú z postihnutia, z hľadiska politiky nemá v podstate námietky proti úhrade tohto druhu. Ako však zdôraznila vo svojej odpovedi na sťažnosť 1391/2002, nemôže z vlastnej vôle zmeniť základný charakter rozpočtu „*doplnková pomoc pre osoby s postihnutím*“, ktorý je z hľadiska výšky obmedzený. Komisia by bola pravdepodobne ochotná poskytnúť 100 % úhradu nákladov spojených s postihnutím pod podmienkou, že by rozpočtový orgán zaručil dostupnosť dostatočných finančných prostriedkov a tiež na základe medziinštitucionálnej dohody o revidovanom návrhu už uvedených usmernení, ktoré by umožnili úplnú úhradu. Bez tejto dohody a rozpočtovej záruky a vzhľadom na záväzky vyplývajúce z nariadenia o rozpočtových pravidlách budú úhrady vždy obmedzované dostupnými finančnými prostriedkami a Komisia bude naďalej vyplácať takéto finančné prostriedky čo najspravodlivejším spôsobom. Vzhľadom na súčasný rozpočet sa rozpočtová politika vyhýba implementácii zásady „kto prv príde, ten prv melie“, ktorá by spôsobila obrovskú diskrimináciu medzi tými, ktorým by boli uhradené náklady vo výške 100 % a tými, ktorým by neboli vyplatené prostriedky v rovnakej miere, prípadne by neboli vyplatené vôbec, pretože by už neboli k dispozícii žiadne ďalšie finančné prostriedky.

Osobný príspevok príjemcov pomoci : Komisia sa nedomnieva, že obmedzený osobný príspevok stanovený v usmerneniach (5 % až 35 %) je sociálne nespravodlivý, keďže príspevok od príjemcov pomoci sa vypočítava na základe zdaniteľného príjmu rodiny.

Zvýšenie úhrad : Komisia vyvinula obrovské úsilie, aby zintenzívnila svoju podporu ľuďom s postihnutím. Individuálna finančná pomoc sa od 1. mája 2004 výrazne zvýšila v dôsledku zvýšených úhrad na základe množstva zmien a doplnení politiky v oblasti doplnkových príspevkov pre osoby s postihnutím a výrazného nárastu dostupných finančných prostriedkov. V období medzi rokmi 2003 a 2005 sa počet prípadov zvýšil o takmer 50 % (z takmer 60 na 85 prípadov) a dostupné finančné prostriedky sa zvýšili o 130 % (zo 770 000 eur na 1 770 000 eur). V roku 2004 bol vytvorený aj nový sektor „praktická pomoc pre osoby s postihnutím“ s cieľom poskytnúť všeobecné informácie, poradenstvo a podporu.

Nové oznámenie v roku 2006 : Predpokladá sa, že nové oznámenie Komisie zaoberajúce sa pomocou určenou pre ľudí s postihnutím bude predložené v roku 2006. Prispeje k ďalšiemu zlepšeniu a rozšíreniu pomoci, ktorá je určená rodičom zodpovedným za dieťa s postihnutím. Tento dokument, ktorý je založený na dôkladných analýzách potrieb detí s postihnutím, sa bude zaoberať všetkými základnými problémami, vrátane hlavného problému rodičov: starostlivosť o postihnuté dieťa po smrti rodičov.

- Dostupnosť postupov prijímania pracovníkov do zamestnania (1.4)

V rámci organizácie konkurzov a pokiaľ ide o používané postupy, najmä na Európskom úrade pre výber pracovníkov (EPSO), je zavedených niekoľko praktických opatrení, ktoré zjednodušujú účasť kandidátov s postihnutím na rôznych testoch a ktoré sú prispôbené príslušnému postihnutiu.

V oznámeniach o konkurze sú kandidáti uisťovaní o tom, že:

„Inštitúcie Európskej únie uplatňujú politiku rovnakých príležitostí a prijímajú žiadosti bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu, etnický alebo sociálny pôvod, genetické charakteristiky, jazyk, náboženské, politické alebo iné presvedčenie alebo názor, príslušnosť k národnostnej menšine, finančnú situáciu, pôvod, postihnutie, vek, sexuálnu orientáciu, manželský stav alebo rodinné pomery" .

Navyše, kandidáti s postihnutím sú v oznámení o konkurze upozornení na to, že:

„ Ak trpíte postihnutím, ktoré vám bráni zaregistrovať sa online, môžete požiadať, pokiaľ možno faxom, o papierovú verziu formulára, ktorý by ste mali vyplniť, podpísať a zaslať späť doporučene, pričom dátum poštovej pečiatky nie je neskorší ako konečný dátum na registráciu. Akákoľvek následná komunikácia medzi EPSO a vami sa bude uskutočňovať poštou. Ku svojej žiadosti musíte pripojiť osvedčenie potvrdzujúce vaše postihnutie, ktoré vydal uznaný orgán. Na samostatnom hárku papiera by ste mali tiež uviesť akékoľvek osobitné opatrenia, ktoré by podľa vás mohli uľahčiť vašu účasť na testoch" .

V „Príručke pre uchádzačov", ktorá sa uverejňuje súčasne s každým oznámením o konkurze, sa kandidáti s postihnutím ďalej upozorňujú na možnosť požiadať o osobitné opatrenia v dôsledku svojho postihnutia. V prílohe 2 k tejto príručke s názvom „Pokyny na vyplnenie elektronického registračného formulára" sa pre kandidátov s postihnutím stanovuje:

„Napíšte „Áno", ak trpíte postihnutím, ktoré by vám mohlo sťažiť vykonanie testov. Tým pomôžete EPSO zabezpečiť opatrenia, ktoré vám môžu pomôcť".

Nakoniec, na internetovej stránke EPSO je uvedený priamy odkaz na rovnaké príležitosti - ktorým EPSO pripisuje veľký význam. To isté platí pre všetky inzeráty v tlači, keď sa oznamuje konanie konkurzu.

„Útvar EPSO sa pevne zaviazal dodržiavať zásadu, že organizácia musí byť skutočným obrazom spoločnosti, ktorej slúži. Pracovné miesta v inštitúciách EÚ sú prístupné všetkým obyvateľom členských štátov, ktorí spĺňajú kritériá spôsobilosti, bez ohľadu na pohlavie, vek, národnosť, rasu, náboženstvo a sexuálnu orientáciu. Vždy, keď je to primerané a vhodné, sa zabezpečia osobitné opatrenia umožňujúce kandidátom s postihnutím uchádzať sa o pracovné miesto na rovnakom základe spolu s inými kandidátmi v rámci konkurzov na pracovné miesta a uľahčujúce účinné začlenenie úspešných kandidátov do pracovného prostredia. Diskriminácia sa v inštitúciách EÚ netoleruje. Pri zachovávaní preklenovacej zásady výberu na základe kvality sa snažíme vytvoriť primeranú národnostnú rovnováhu v rámci pracovných síl a zaviedli sme politiky podporujúce lepšie zastúpenie žien na vyšších postoch. Európska únia podporuje rôznorodosť v jej najširšom zmysle".

V čase organizovania testov v rámci konkurzov bolo na žiadosť samotných kandidátov a na základe vysvetlení, ktoré poskytli o tom, čo považujú za nutné, aby sa zúčastnili na testoch, v skutočnosti prijatých už množstvo opatrení.

Aby úrad EPSO splnil tieto požiadavky, má možnosť pozvať týchto kandidátov s postihnutím do samostatných testovacích centier.

Toto sú príklady opatrení, ktoré už úrad EPSO prijal v závislosti od druhu postihnutia, ktoré kandidát uviedol:

- postihnutie zahŕňajúce problémy so zrakom: text v Braillovom písme, text písaný väčšími písmenami; kandidát si môže priniesť svoj vlastný počítač, ktorý dokáže čítať Braillovo písmo; dozerajúci môže pri testoch prečítať kandidátovi otázky a navrhované odpovede, kandidát uvedie svoju odpoveď a dozerajúci ju zapíše do optického formulára; zvukové zaznamenávanie; poskytnutie potrebného času;
- postihnutie sluchu: (hluchí alebo čiastočne hluchí kandidáti): možnosť usadiť kandidáta v prednej časti skúšobného centra, aby mohol čítať z pier hovoriacej osoby; možnosť mať kópiu textu hovoriacej osoby a mať k dispozícii individuálneho dozerajúceho;
- postihnutie rúk: kandidát môže mať k dispozícii počítač a môže si vytlačiť odpovede; alebo kandidát môže uviesť svoju odpoveď ústne dozerającemu, ktorý použije zvukové nahrávanie;
- invalidný vozík: EPSO zabezpečuje, aby mal kandidát do skúšobného centra bezbariérový prístup;
- ochromujúca choroba/postihnutie mozgu: poskytnutie potrebného času na vykonanie testov; počítač, držiak dokumentov, poskytnutie parkovacieho miesta kandidátovi; môže sa poskytnúť ergonomická stolička;
- dyslexia: kandidátovi sa dá k dispozícii počítač, aby mohol napísať test a poskytne sa mu viac času.

Pokiaľ ide o vypracovanie správ o dostupnosti postupov prijímania pracovníkov do zamestnania v prípade kandidátov s iným postihnutím ako je poškodenie zraku v rámci následného sledovania prieskumu problematiky postihnutia - podrobnejšie opísané v ďalšom texte - Komisia a EPSO už navrhli obsah inzerátu o prijímaní pracovníkov do zamestnania s cieľom podporiť väčšiu účasť ľudí s postihnutím na konkurzoch. V tejto súvislosti sa preskúma otázka prípravy správ o osobitných postihnutiach.

- Možnosť pravidelných správ o politike prijímania pracovníkov do zamestnania (1.5)

Komisia považuje anonymitu za záruku rovnakého zaobchádzania s kandidátmi a jej postupy výberu sa v čo najväčšej možnej miere organizujú tak, aby sa zabezpečilo rovnaké zaobchádzanie.

Z tohto hľadiska EPSO zabezpečuje špeciálne zariadenia umožňujúce ľuďom s postihnutím zúčastňovať sa na konkurzoch.

V zmysle výsledkov prieskumu (ktoré sú podrobnejšie uvedené ďalej v texte) sa Komisia zaviazala preskúmať, ako sa môžu súčasné a budúce štatistiky o zamestnávaní osôb s postihnutím v Komisii stať spoľahlivejšími a ako sa môžu aktualizovať pri rešpektovaní povinností vyplývajúcich z [nariadenia \(ES\) 45/2001 \[Prepojenie\]](#) o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov. Komisia zväží otázku uverejňovania takýchto štatistík v budúcnosti ako súčasť preskúmania za účelom zlepšenia spoľahlivosti štatistík.

- Pozitívne opatrenia na podporu prijímania ľudí s postihnutím do zamestnania (1.6)

Postupy výberu, ktoré zahŕňajú anonymné testy a zabezpečenie primeraných úprav umožňujúcich účasť na týchto testoch, sa považujú za najlepšiu záruku rovnakého zaobchádzania v procese prijímania pracovníkov do zamestnania. Komisia sa domnieva, že okrem budúcich opatrení, ktoré sa majú prijať za účelom zabezpečenia uverejňovania pracovných príležitostí, ktoré bude viac zamerané na ľudí s postihnutím, nie je v tomto štádiu postupov prijímania pracovníkov do zamestnania potrebné zasahovať prijatím podporných opatrení osobitne pre ľudí s postihnutím.

Ako bolo oznámené ombudsmanovi v odpovedi na jeho predchádzajúcu žiadosť o informácie, Generálnemu riaditeľstvu pre personál a administratívu sa oznamuje, že účastníci konkurzov na výber pracovníkov uviedli, že trpia postihnutím, ktoré si vyžaduje špeciálnu úpravu v procese prijímania. GR ADMIN prijíma proaktívny prístup k výberu pracovníkov útvarmi od prípadu k prípadu, a to sa v súčasnosti vníma ako najvhodnejší spôsob prijatia podporných opatrení.

V zmysle výsledkov prieskumu sa Komisia zaviazala preskúmať spolu s ďalšími príslušnými skupinami rôzne možnosti, ktorými by sa mohlo podporiť prijímanie ľudí s postihnutím do zamestnania v rámci inštitúcie. V rámci tohto preskúmania sa podrobnejšie posúdi otázka zavedenia pozitívnych opatrení na podporu prijímania ľudí s postihnutím do zamestnania, medzi ktoré patrí vytvorenie a monitorovanie cieľa určitej formy zamestnávania ľudí s postihnutím, individuálna následná kontrola vykonávaná správou po lekárskej prehliadke na zabezpečenie primeraných úloh a zariadení. Otázkou postihnutia sa okrem toho zaoberajú kurzy zamerané na výberové pohovory a odborné školenia „jury de concours“ s cieľom vniesť viac citlivosti do tejto problematiky.

- Stavebné normy vo vzťahu k prístupnosti (2.2)

Najnovšia verzia (č. 5) príručky Komisie o stavebných normách (bežne nazývaná MIT - *Manuel d'Immeuble Type*) bola prijatá riadiacim výborom Úradu pre infraštruktúru a logistiku - Brusel (OIB) 29. júna 2004 po rozsiahlej vnútornej konzultácii. Kapitola B.III. sa osobitne zaoberá požiadavkami týkajúcimi sa ľudí s postihnutím a zahŕňa všeobecné otázky, ktoré sa týkajú prístupu, vyhradených parkovacích priestorov, mobility, osvetlenia a orientačných označení v budovách, hygienických zariadení a núdzovej evakuácie.

Okrem tejto vyhradenej kapitoly sa v celej príručke nachádza asi 30 odkazov na požiadavky, ktoré sa týkajú ľudí s postihnutím. MIT rešpektuje v tejto otázke belgické [vrátane bruselského „Règlement Regional d'Urbanisme“ (RRU) (1) [\[Prepojenie\]](#)] a európske právne predpisy a tiež Kódex Komisie o osvedčených postupoch zamestnávania ľudí s postihnutím (2) [\[Prepojenie\]](#).

Ďalšia revízia MIT sa v najbližšom čase neplánuje. Súčasný dokument bol prijatý iba v polovici roka 2004 a je aktualizovaný v zmysle noriem prístupnosti. Okrem toho bol nedávno vymenovaný odborník uvedený v Kódexe osvedčených postupov zamestnávania ľudí s postihnutím, ktorý má pripravovať ergonomické hodnotenia pracovného prostredia ľudí s postihnutím. Táto otázka sa bude samozrejme naďalej sledovať z hľadiska nových noriem MIT a skúseností odborníka.

- Parkovacie priestory (2.3)

V súlade s Kódexom Komisie o osvedčených postupoch zamestnávania ľudí s postihnutím sú pre návštevníkov s postihnutím vyhradené minimálne dve parkovacie miesta buď vo vnútri alebo mimo (3) [Prepojenie] každej budovy Komisie, okrem budovy Berlaymont; Komisia má celkovo 114 takýchto rezervovaných miest.

Prístup do budovy Berlaymont je z bezpečnostných dôvodov obmedzený; Komisia z tohto dôvodu požiadala bruselské orgány, aby vyhradili parkovacie miesta pre ľudí s postihnutím na Boulevard Charlemagne, ktorý vedie pozdĺž budovy Berlaymont. Policajný komisár pre hlavné mesto Brusel v októbri 2005 súhlasil, že sa vyhradia tri takéto miesta na Boulevard Charlemagne a požiadal oddelenie verejných prác, aby vykonali potrebné práce.

Komisia má okrem uvedených parkovacích miest, ktoré sú špeciálne vyhradené pre návštevníkov s postihnutím, aj 216 parkovacích miest v rámci svojej budovy vyhradených pre svojich vlastných zamestnancov so zdravotnými problémami (pracovníci trpiaci trvalým alebo dočasným postihnutím/zdravotnými ťažkosťami). Každé z týchto parkovacích miest sa prideluje na základe individuálnej žiadosti založenej na lekárskom osvedčení.

- Dostupnosť informácií šírených pre ľudí s postihnutím (3.3)

Stanovisko Komisie týkajúce sa dostupnosti informácií je vysvetlené na internetovej stránke „EUROPA - Web Accessibility Policy“ (http://europa.eu.int/geninfo/accessibility_policy_en.htm [Prepojenie]) takto: „pokiaľ ide o server EUROPA, Európska komisia sa rozhodla pre nové a aktualizované internetové stránky prijať zhodu úrovne A (priorita 1).“ WAI-A obsahuje pravidlá, ktoré sa týkajú nielen zrakovo postihnutých osôb, ale aj ľudí s iným poškodením zdravia a postihnutím. Generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a rovnaké príležitosti okrem toho podporuje na serveri Europa oficiálnu internetovú stránku Európskeho roka ľudí s postihnutím, ku ktorej sa možno pripojiť na adrese:

http://europa.eu.int/comm/employment_social/disability/index_en.html [Prepojenie].

- Prístupnosť verejnosti k internetovým stránkam (3.4)

Príručka poskytovateľov informácií (IPG) je určená autorom stránok na webovej lokalite EUROPA (koordinátori, správcovia internetových stránok, dodávateľia, atď.) a zaoberá sa vydavateľskými, technickými a grafickými aspektmi. Pravidlá stanovené v IPG (4) [Prepojenie] sú povinné, aby sa zabezpečila jednotná a užívateľom ľahko dostupná služba.

Podľa IPG by stránky pripravované na uverejnenie na serveri EUROPA mali spĺňať kritériá prístupnosti úrovne A. Systémoví správcovia generálnych riaditeľstiev a útvarov sú zodpovední

za hodnotenie prístupnosti ich príslušných stránok a za zabezpečenie, že stránky sú v súlade s IPG a WAI-A. K dispozícii je množstvo nástrojov, ktorými sa môže hodnotiť internetová stránka z hľadiska dodržania súčasných noriem prístupnosti. Koordinačný tím EUROPA Generálneho riaditeľstva PRESS okrem toho poskytuje systematickú pomoc systémovým správcam pri overovaní stránok z hľadiska kontrolných bodov WAI-A (ako aj niektorých z WAI-AA).

- Dostupné alternatívne formáty pre všetky dokumenty EÚ určené pre verejnosť (3.5)

Stránky EUROPA spĺňajúce normy WAI sa môžu pri použití vhodného softvéru konečného užívateľa používať na vytvorenie veľkých písiem, Braillovho písma a zvukového záznamu. Problémom viacjazyčnej stránky EUROPA je to, že nie všetky jazyky sa dajú čítať podporným softvérom. Možnosťou, ktorou by Komisia mohla zlepšiť stránky, ktoré už spĺňajú normy WAI, je poskytnutie zvukových súborov alebo súborov posunkovej reči vytvorených z týchto stránok. To by však mohlo spôsobiť viac problémov, ako priniesť riešenia, keďže príslušnou technikou je strojové prekladanie: automatické prekladanie do posunkovej reči by nemalo význam, rovnako ako mechanické prekladanie, ktoré má zriedkavo dobrú kvalitu. Alternatívou by bolo zamestnanie prekladateľa posunkovej reči za účelom zabezpečenia súborov posunkovej reči. V takom prípade sa však tento prístup zdá nereálny, keďže neexistuje univerzálna posunková reč (napríklad, posunková reč belgickej francúzštiny sa líši od francúzskej posunkovej reči).

Možným riešením, ktoré by si vyžiadalo niekoľko ďalších finančných zdrojov, by bolo zabezpečenie pripojenia k zvukovému výstupu pri úvodných textoch dlhých článkov/informácií, aby ľudia s postihnutím rýchlo zistili, či sú informácie pre nich zaujímavé a pokračovali by ďalej v čítaní alebo by ich preskočili. Proces vytvorenia obsahu prebiehajúci na viacjazyčnej stránke EUROPA, ktorý spĺňa normy WAI, a proces kontroly obsahu na overenie prístupnosti tejto stránky sa okrem toho doteraz ukázal ako najlepší spôsob zabezpečenia maximálnej úrovne prístupnosti. Komisia prijala systém riadenia obsahu internetovej stránky, ktorý, ak sa bude v budúcnosti používať, zaručí zhodu všetkých jej stránok s minimálnymi požiadavkami na prístupnosť.

Ďalším dostupným alternatívnym formátom je „ľahké čítanie“ (easy reading). Pri príležitosti Európskeho dňa ľudí s postihnutím v roku 2005 vydala Komisia pracovné dokumenty v tomto formáte.

- Integrácia detí s osobitnými vzdelávacími potrebami (OVP) (4.2)

Ako ombudsman vie, Komisia nemá právomoc vo vzdelávacích otázkach, a preto nemôže posúdiť ani hodnotiť nový program OVP v európskych školách (EŠ), ani dávať pokyny EŠ. Všetky rozhodnutia v tejto oblasti prijíma Rada guvernérov európskych škôl (RG), v ktorej má Komisia iba jeden z 29 hlasov (5) [Prepojenie]. Ako člen RG a zodpovedný zamestnávateľ, ktorého zamestnanci vyjadrujú nespokojnosť s touto službou EŠ (ktoré sú vo veľkej miere financované z finančných prostriedkov Spoločenstva), však Komisia aktívne sleduje túto záležitosť a požaduje, aby sa uskutočnilo hodnotenie programu OVP.

V marci 2004 boli na stretnutí pedagogického výboru EŠ (prípravný podvýbor RG, na ktorom sa rokuje o vzdelávacích otázkach a na ktorom sa pripravujú vzdelávacie záležitosti, ktoré sa predkladajú výboru na posúdenie a schválenie) prvýkrát prezentované určité štatistiky o

prípadoch OVP. Komisia požiadala, aby príslušní inšpektori/koordinátori zhodnotili program OVP a aby ďalšia správa (v nasledujúcom roku) o programe OVP obsahovala výsledky uvedeného hodnotenia. Posledná správa o programe OVP však bola podobná ako prvá správa a Komisia na stretnutí pedagogického výboru v novembri 2005 opäť požiadala o zhodnotenie programu OVP.

Komisia okrem toho požiadala Úrad generálneho tajomníka pre EŠ o viac informácií o uplatňovaní programu OVP, čo vyplynulo z iných žiadostí ombudsmana o informácie, a písomne uviedla druh informácií, ktoré by mali zhromažďovať EŠ. Doposiaľ neboli Komisii poskytnuté žiadne údaje.

Komisia formálne požiadala RG o zhodnotenie implementácie programu OVP na konci januára 2006. Hodnotiaca správa by mala nasledovať v nasledujúcom školskom roku.

- Analýza prieskumu zameraného na problematiku postihnutí (5.3)

Prieskum týkajúci sa postihnutí, ktorý uskutočnila Komisia v decembri 2004, sa analyzoval a výsledky boli uverejnené na intranete Komisie. Text úplných výsledkov je uvedený v prílohe V a je zhrnutý ďalej v texte. Na základe analýzy 3 526 odpovedí (6) [\[Prepojenie\]](#) sa navrhujú aj osobitné opatrenia. Tie sú zahrnuté v informáciách uverejnených na intranetovej stránke a sú tiež zhrnuté ďalej v texte.

Nízky počet odpovedí od ľudí s postihnutím (216, čo predstavuje 6 % respondentov) sťažil vyvodenie konečných záverov z výsledkov prieskumu, pretože nebolo jasné, či odpovede znamenali, že v Komisii je zamestnaný nízky počet ľudí s postihnutím alebo nízku mieru odpovedí z vyššieho podielu. Niektoré problémy sa však pravidelne opakovali a mali by sa pre ne uskutočniť ďalšie opatrenia; patria medzi ne problémy, s ktorými sa niektorí zamestnanci stretli pri získavaní pomerne jednoduchých úprav na uľahčenie práce, ako vhodné stoličky alebo kancelárske stoly alebo prispôsobené IT zariadenia. Tieto sa zdali byť „primeranými úpravami“ v rámci Služobného poriadku (článok 1d ods. 4), ktoré je inštitúcia povinná poskytnúť zamestnancom s postihnutím, aby im uľahčila vykonávanie úradných povinností. Komisia bola upozornená aj na problémy s prístupom do budov alebo v rámci budov, s ktorými sa stretávajú niektoré osoby s postihnutím (cesty sú zablokované skladovanými predmetmi, príliš ťažké požiarné dvere, atď.).

108 odpovedí uvádzalo možnú diskrimináciu pokiaľ ide o príležitosti kariérneho postupu alebo profesionálny rozvoj. Zamestnanci mali pocit, že sa stretli s menej priaznivým zaobchádzaním v dôsledku svojho postihnutia, čo viedlo k pomalšiemu profesionálnemu rozvoju, menej zaujímavej práci alebo nedostatku prístupu k odbornej príprave, pričom na interpersonálnej úrovni mnoho pracovníkov pocítilo zo strany nadriadených a kolegov správanie, ktoré vnímali ako ponížujúce, zastráňujúce alebo urážajúce. Komisia venovala veľkú pozornosť problémom, ktoré vyjadrili zamestnanci. V dôsledku toho bol schválený tento návrh opatrení:

- Na zistenia uvedené v súhrnnej správe boli upozornení všetci riaditelia oddelení ľudských zdrojov, lekárska služba, oddelenie zdravia a bezpečnosti, centrálna oddelenie pre poradenstvo v oblasti kariéry (SCOP) a medziútvarová skupina pre postihnutie, ktoré môžu vykonávať ďalšie sledovanie s cieľom zabezpečiť vyššiu informovanosť o tejto problematike. Zabezpečilo sa, aby

príslušné útvary boli informované o pripomienkach uvedených v prieskume, ktoré sa týkajú týchto útvarov.

- Musí sa zabezpečiť, aby si všetci zamestnanci uvedomili, že diskriminácia na základe postihnutia je v Služobnom poriadku osobitne zakázaná. V dôsledku toho sa prieskum a jeho výsledky, ktoré sa považujú za dôležité nástroje zvýšenia citlivosti zamestnancov k týmto problémom a ovplyvnenia zmeny, príslušným spôsobom umiestnili na intranetovú stránku venovanú problematike postihnutia.
- Zákonné ustanovenia týkajúce sa nediskriminácie (článok 1d ods. 1) sú zdôraznené na intranetovej stránke Komisie venovanej problematike postihnutia.
- Okrem toho sú zamestnanci na intranetovej stránke upozorňovaní na to, že v zmysle Kódexu osvedčených postupov zamestnávania ľudí s postihnutím sa môžu dôverne obrátiť na oddelenie rovnakých príležitostí a nediskriminácie Generálneho riaditeľstva ADMIN, ak nie sú spokojní s implementáciou kódexu. Oddelenie sa bude diskkrétne zaoberať problémami a venovať primeranú pozornosť požadovanej úrovni utajenia.
- Oddaľovanie zabezpečenia úprav alebo ich nezabezpečenie boli témami, ktoré sa často opakovali v odpovediach prieskumu. V odpovediach sa tiež uvádzalo menej priaznivé zaobchádzanie v dôsledku postihnutia, ako napr. pomalší profesionálny rozvoj alebo menej zaujímavé pracovné príležitosti. Kódex osvedčených postupov stanovuje, že poradca špecializujúci sa na poradenstvo v oblasti povolania a rehabilitácie by mal byť súčasťou tímu poskytujúceho SCOP a že Komisia určí odborníka, ktorý bude vykonávať ergonomické hodnotenia pracovného prostredia pracovníkov s postihnutím. Vymenovanie/určenie odborníkov bolo následnou prioritou, ktorú GR ADMIN plnilo v priebehu roka 2005 s cieľom umožniť proaktívny prístup k rozvoju kariéry, hodnotenie pracovného prostredia a zabezpečenie primeraných úprav vhodným spôsobom. Títo odborníci v SCOP a na oddelení pre zdravie a bezpečnosť GR ADMIN už boli určení. Okrem toho sa preskúmajú rôzne rozpočtové opatrenia, ktoré sú k dispozícii v prospech pracovníkov s postihnutím, ako aj otázka potreby vyhradených rozpočtových zdrojov na zabezpečenie primeraných úprav na dosiahnutie maximálneho prínosu.
- GR ADMIN po porade s príslušnými útvarmi preskúma stanovisko týkajúce sa rôznych rozpočtových opatrení, ktoré sú k dispozícii v prospech pracovníkov s postihnutím, aby sa dosiahol maximálny prínos pre zamestnancov, ktorým sa tieto finančné prostriedky poskytujú. GR ADMIN preskúma najmä otázku potreby vyhradených rozpočtových zdrojov na zabezpečenie primeraných úprav na pracovisku a či by takéto finančné zdroje mali byť k dispozícii centrálnne alebo na úrovni generálnych riaditeľstiev.
- Je potrebné tiež preskúmať otázku vytvorenia a monitorovania určitej formy cieľa pre zamestnávanie ľudí s postihnutím. GR ADMIN v spolupráci s medziútvarovou skupinou pre postihnutie a EPSO (a ďalšími príslušnými skupinami) preskúma rôzne možnosti, ktorými sa môže zvýšiť prijímanie ľudí s postihnutím do zamestnania. Okrem toho preskúmajú aj to, ako by súčasné a budúce štatistiky o zamestnávaní ľudí s postihnutím v Komisii mohli byť spoľahlivejšie a ako by sa mohli pravidelne aktualizovať pri rešpektovaní záväzkov vyplývajúcich z nariadenia č. 45/2001.
- Ako súčasť procesu vytvorenia viditeľnejšej a aktívnejšej politiky v tejto oblasti sa GR ADMIN obráti v januári 2006 na členské štáty vo veci postupov, ktoré prijali, ak ich vôbec prijali, vo vnútroštátnej správe na podporu prijímania ľudí s postihnutím do zamestnania a zabezpečenie úprav pre týchto ľudí vzhľadom na zavedenie osvedčených postupov v členských štátoch, ktoré

by sa mohli zaviesť aj v rámci Komisie.

Za účelom zhodnotenia dosiahnutého pokroku sa bude koncom roka 2006 posudzovať aj otázka uskutočnenia druhého prieskumu v problematike postihnutia v období rokov 2007 - 2008. V závislosti od jeho výsledkov sa podľa potreby upravujú priority a stanovujú sa nové priority.

- Zvyšovanie informovanosti o problematike postihnutia (5.4)

Hlavnými prostriedkami zvyšovania informovanosti a zabezpečenia citlivejšieho prístupu zamestnancov k problematike postihnutia je pozornosť získaná prijatím revidovaného Kódexu osvedčených postupov a uskutočnenie prieskumu venovaného problematike postihnutia medzi všetkými pracovníkmi Komisie. Obe opatrenia boli v širokej miere propagované. Kódex bol uverejnený v internom týždenníku Európskej komisie, „Commission en Direct“, ktorý sa dáva do pozornosti všetkým pracovníkom, je k dispozícii na intranete a v tlačenej forme v náklade viac ako 50 000 výtlačkov, ktoré sa distribuujú do všetkých inštitúcií EÚ. Prieskum bol uverejnený formou oznámenia generálneho riaditeľstva určeného všetkým zamestnancom Komisie.

Ďalším krokom v procese zvyšovania informovanosti bude uverejnenie výsledkov prieskumu na intranete Komisie. Takto sa poskytnú informácie o analýze odpovedí spolu s následnými opatreniami plánovanými na rok 2006.

Pracovníci zapojení do výberových pohovorov alebo do odbornej prípravy „*jury de concours*“ sa už zúčastňujú školení zameraných na zvyšovanie informovanosti v tejto oblasti a praktické usmernenia k správnym postupom v oblasti nediskriminácie (vrátane postihnutia), ktoré sú zamerané na účastníkov kurzov a vedúcich generálnych riaditeľstiev zodpovedných za prijímanie pracovníkov do zamestnania, budú k dispozícii začiatkom roka 2006.

Komisia okrem toho zvažuje možnosť osobitných opatrení na zvýšenie citlivosti v tejto oblasti prostredníctvom školení alebo zorganizovania konferencie alebo seminára pre pracovníkov v roku 2006 alebo 2007, ktoré by sa uskutočnili v rovnakom období ako každoročný Európsky deň ľudí s postihnutím, 3. decembra. Takéto opatrenia budú závisieť od dostupnosti finančných zdrojov.

IV. Záver

Komisia prijala jasný, progresívny a proaktívny prístup k svojim politikám pokiaľ ide o ľudí s postihnutím. Nový Služobný poriadok, revidovaný Kódex osvedčených postupov a rôzne poskytované služby zohľadňujú osobitné potreby, ktoré môžu mať ľudia s postihnutím pri jednaní s Komisiou.

Cieľom Komisie je zabezpečiť, aby sa zásada nediskriminácie vzťahovala na všetky jej jednania s ľuďmi s postihnutím a z tohto hľadiska pravidelne prehodnocovať svoje opatrenia. Komisia sa bude naďalej radieť so svojimi odbornými útvarmi a so zástupcami pracovníkov s postihnutím, najmä prostredníctvom medziútvarevej skupiny pre postihnutie, aby zabezpečila splnenie tohto

cieľa.

Zoznam príloh:

Príloha I [Prepojenie]: Rozhodnutie Komisie, ktorým sa implementuje článok 1d ods. 4 Služobného poriadku

Príloha II [Prepojenie]: Rozhodnutie Komisie z 25. novembra 2003 o revidovanom Kódexe osvedčených postupov zamestnávania osôb s postihnutím

Príloha III [Prepojenie]: Dočasné usmernenia k implementácii rozpočtovej kapitoly „doplnková pomoc pre osoby s postihnutím“, ktorá sa týka finančných prostriedkov vyhradených na starostlivosť o osoby s postihnutím

Príloha IV [Prepojenie]: Usmernenia o osobnom príspevku k nákladom spojeným s postihnutím

Príloha V [Prepojenie]: Analýza prieskumu medzi zamestnancami zameraného na problematiku postihnutí

(1) [Prepojenie] R.R.U. je regionálny predpis, ktorý sa vzťahuje na územie regiónu. Jeho účelom je z hľadiska zjednodušenia zjednotiť existujúce predpisy týkajúce sa noriem rozvoja miest, ktoré sa vzťahujú na región hlavného mesta Brusel.

(2) [Prepojenie] K(2003) 4362 z 18.11.2003.

(3) [Prepojenie] Vonkajšie parkovacie miesta sú predmetom dohody a verejných prác bruselských orgánov.

(4) [Prepojenie]http://europa.eu.int/comm/ipg/index_en.htm [Prepojenie].

(5) [Prepojenie] 25 členských štátov, Komisia, združenia rodičov, Európsky patentový úrad (vo veciach týkajúcich sa Európskej školy v Mníchove), zástupcovia zamestnancov.

(6) [Prepojenie] Celkový počet zamestnancov s trvalým a dočasným pracovným pomerom v Komisii je asi 25 000 ľudí.